

VVJ fusioneert met VJPP
Statutaire algemene vergaderingen
op 31 mei en 14 juni
zie pagina 6

Branded journalism: de risico's en de regels
VVJ Antwerpen zoekt nieuwe bestuursleden
Hoe geef je fiscaal correct je auteursrechtenvergoedingen aan?
Bert Bultinck, nieuw opperhoofd van *Knack*
Een nieuw groepsaanbod voor freelancers die inkomensgarantie wensen
En Jan de Winter: een lang leven als stads- en havenredacteur

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 200 – 13 mei 2016 – verschijnt maandelijks – v.u. Pol Deltour, Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel

(foto AFP /BelgImage)

UIT DE VVJ

3

ACTUEEL

Branded journalism: licht staat op oranje

4-5

Hoe geef je fiscaal correct je auteursrechten aan?

8-9

SERVICE

A.V. JAM op 2 juni

2

VVJ zoekt nieuwe secretariaatskracht

5

Statutaire A.V. VVJ en AVBB op 31 mei en 14 juni

6

VVJ Antwerpen vernieuwt bestuur en houdt barbecue

7

Debat: journalistiek in tijden van terreur

9

Zenito presenteert nieuw voorstel inkomensgarantie freelancers

12-13

Journalistenloket

20

IN GESPREK

Bert Bultinck: 'Lezers wakker schudden zonder ze te betuttelen'

10-11

MENS ACHTER HET NIEUWS

Jan de Winter: 'Teleloyd was een voorloper van internet'

14-15

IN MEMORIAM

Paul De Meulder,

Frans Vossen,

Laurens De Keyzer,

Peter Baert

16-17

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Unia c/ *Het Belang**van Limburg*

18

ONDER EMBARGO

19

Uitnodiging

De voorzitter van de raad van bestuur van cvba JAM,
de heer Jean-Claude Verset
nodigt u uit op de **Algemene Vergadering**

op donderdag 02 juni 2016 om 18 uur.

Huis van de Journalist
Zennestraat 21 - B 1000 Brussel

Meer info : zie www.jam.be

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Annick HUS
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Luc VANHEERENTALS
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS

REDACTIESECRETARIAAT

Huis van de Journalist
Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Cathy Pletinckx
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Daddy Kate
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.daddykate.be

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Native journalism

3 mei was wereldwijd de Dag van de Persvrijheid. Goed dat ook bij ons alvast één dag in het jaar wordt stilgestaan bij het belang van vrije meningsuiting en vrije media. De druk op de pers is groter dan ooit, zo blijkt uit een index opgesteld door de Europese Federatie voor Journalisten en Reporters zonder Grenzen. Onder de titel 'een topjaar voor censuur', maakt de index de afkeer en bijwijlen paranoia van sommige politieke en economische machthebbers tegenover journalisten zichtbaar.

Media staan ook onder druk vanwege adverteerders en reclamejongens. Meer en meer worden commerciële boodschappen 'verpakt' in een journalistiek jasje. Een praktijk die 'branded journalism' of 'native advertising' wordt genoemd. Een debat in Gent, georganiseerd door VVJ, leert dat die praktijken een sluipend gevaar vormen voor nieuwsmedia. Verborgene verleiders tasten hun geloofwaardigheid fors aan. Het zou goed zijn dat er duidelijke spelregels komen voor het afbakenen en transparant maken van commerciële content.

Maar ook de 'klassieke' onderdrukking van de persvrijheid komt soms gevaarlijk dichtbij. In Polen heerst er bij de openbare radio en televisie een omerta voor kritiek op de rechts-populistische regering. Maar vooral de manier waarop het Turkije van president Erdogan omspringt met media, is schrikwekkend. Steeds meer Turkse correspondenten krijgen huisarrest of mogen Turkije niet meer in. Journalisten die kritisch berichten over de strijd tegen de Koerden, kunnen worden gevangengezet en aangeklaagd voor hulp aan terroristen. Twee notoire Turkse journalisten werden onlangs veroordeeld tot vijf jaar gevangenis, omdat ze 'staatsgeheimen prijsgaven'. Ze publiceerden nochtans enkel feitelijke bewijzen over Turkse wapenleveringen aan Syrische rebellen. Die gevangenzetting doet denken aan de autocratische manier waarop de Russische president Vladimir Poetin al langer kritische stemmen nekt.

Autocraten als Erdogan en Poetin zijn niet gediend met journalisten die hun werk doen. En dat werk is ook: staatsgeheimen of overheidsmisleiding blootleggen als dat in het belang is van de gemeenschap. Maar is dat zo anders bij ons? Eigenlijk niet.

Zelfs in België is er in politieke kringen kritiek op het nochtans puike journalistieke onderzoek naar de Panama Papers, dat de schermvennootschappen in belastingparadijzen blootlegde. Het ICJ, een consortium van internationale journalisten, werkte maanden aan het detecteren van de begunstigden achter de schermvennootschappen. Maar een bijzondere Kamercommissie verzandde al bij haar eerste zitting in een debat over journalistieke deontologie en de mogelijke schending van de privacy. De journalisten die Panama Papers uitbrachten, zaten er zowaar op het beklagdenbankje. En dat uitgerekend op 3 mei, jawel, de Dag van de Persvrijheid.

Dat het lekken van maatschappelijk belangrijke informatie niet altijd op prijs wordt gesteld, blijkt ook uit het proces in Luxemburg tegen de klokkenluiders van LuxLeaks, de dubieuze belastingconstructies in Luxemburg, het eerste grote onderzoek van het ICJ. De bescherming van klokkenluiders, ook in democratische landen, laat te wensen over. Het siert de Europese groenen dat ze het initiatief namen om een wettelijke bescherming op Europees niveau mogelijk te maken. Ze is de noodzakelijke aanvulling van een goede bronnenbescherming voor de journalist. Want dat de onthullingen van LuxLeaks of Panama Papers écht journalistiek werk zijn, staat buiten kijf. Of zo je wil: *native journalism*.

Kris Van Haver
Voorzitter VVJ

Branded journalism: licht staat op oranje

Journalistieke berichtgeving die eigenlijk verdoken reclame is, zit in de lift. Zowel in print als online komen we almaar meer gesponsorde en commercieel geïnspireerde artikelen tegen. De VVJ organiseerde over het thema een debat in Gent. "Als we niet opletten verspelen we onze geloofwaardigheid als onafhankelijke en objectieve nieuwsmedia. En dan is het helemaal de boeken toe."

Pol Deltour

Wij noemen het *branded journalism* of *sponsored content*, reclamemakers en adverteerders omschrijven het veeleer als *native advertising*. Maar het komt wel degelijk op hetzelfde neer: commerciële boodschappen vermommen zich als journalistieke content, qua inhoud en/of stijl. Meer dan eens zet dat niet alerte lezers op een verkeerd spoor. Nieuw is het fenomeen niet. Publireportages, advertorials en 'verborgen verleiders' zijn er in de content van media altijd geweest. Maar ze nemen hand over hand toe, en hun herkenbaarheid neemt af. Modereportages die een enkele nieuwe kledinglijn behandelen en waar hooguit in piepkleine letters 'sponsored by Inno' boven staat. Een groot artikel over de terreurdreiging waaronder een joekel van een advertentie voor beveiligingsfirma G4S te vinden is. Lijstjes met praktische tips voor smartphonegebruik die wonderwel bij Samsung blijken uit te komen...

Uitgevers steken ook nauwelijks weg dat ze brood zien in native advertising en branded journalism. Klassieke advertenties zijn te weinig efficiënt en brengen almaar minder op, zeggen ze. Ook online: banners werken niet, en meer en meer internetgebruikers installeren adblockers op hun toestellen. Blijft over: als journalistiek vermomde reclame, waaraan lezers wel nog aandacht schenken.

Toen Newsmonkey van start ging, kondigde het aan zijn hele businessmodel op native advertising af te stemmen, Buzzfeed achterna. In de printfeer is tijdschrift *Monocle* volledig gebouwd op de wensen van adverteerders. Ook de klassieke mediahuizen zetten intussen zwaar in op native advertising, via vehikels als Mediahuis Connect, De Persgroep Brandtales en Roularta Custom Media. Febelmag, de koepel van Belgische magazine-uitgevers, biedt bedrijven op zijn website "9 onmisbare tips om native advertising te doen passen in hun content strategie". Wereldwijd gaat het overigens hard. *The New York Times*, *The Guardian*, *The Independent*, *NRC Handelsblad* en *De Volkskrant* vullen veel van hun kolommen tegenwoordig met sponsored content. Soms plaatsen ze personeelsadvertenties voor "journalisten die tegelijk commerciële content voor hun rekening kunnen nemen". "Het klopt dat wij bij De Persgroep fan zijn van native advertising", aldus Kurt Minnen, digital media manager bij de groep, op het VVJ-debat in Gent op 18 april. Louise Vanderputte, verantwoordelijke advertising en partnerships bij *Charlie magazine*, zit op dezelfde lijn. "Lezers moeten beseffen dat als ze niet wensen te betalen voor content, ze ons op andere manieren moeten vergoeden."

Onder meer adblockers – hier in een oudere vorm – doen uitgevers de grenzen van native advertising opzoeken. (foto MM)

Transparantie

De centrale vraag is natuurlijk waar nieuwsmedia de grenzen leggen. Pieter Knapen, secretaris van de Raad voor de Journalistiek, op het VVJ-debat: "Commerciële boodschappen zijn zeker een belangrijke inkomensbron voor nieuwsmedia, maar interferentie met de journalistieke inhoud kan niet. Dat principe vind je in nagenoeg alle journalistieke deontologische codes."

Wouter Verschelden van Newsmonkey beaamt: "Als je aan de onafhankelijkheid en betrouwbaarheid van je nieuws begint te morrelen, is het einde zoek. Daarom hou ik ook niet van de term *branded journalism*. Dat is geen journalistiek meer. Journalistiek moet altijd duidelijk te onderscheiden zijn van reclame en marketing. Wij geloven wel in native advertising, maar niet in branded journalism."

Maar is het onderscheid in de praktijk wel voldoende groot? Een enquête-bij-handopsteken tijdens het VVJ-debat doet denken van niet.

Een ruime meerderheid oordeelt dat er te weinig transparantie is over de aard van geboden mediacontent. Dat sluit aan bij felle kritiek die de mediawatchers van *Apache.be* onlangs formuleerden aan het adres van De Persgroep.

Kurt Minnen, digital media manager DP: "Ook al zijn we fan, ook bij ons voeren de redacties discussies over grenzen en richtlijnen. Maar soms zijn we wel verplicht de grens op te zoeken, niet omdat we dat zelf willen, maar omdat sommige adverteerders daarop aandringen. Eén ding is zeker: onze native advertising wordt gemaakt door een autonome ploeg redacteuren. Nooit vragen wij aan onze journalisten om commerciële stukken te schrijven."

Meer transparantie, dat lijkt toch het ordewoord te zijn. Niet enkel in het belang van het publiek, maar ook in dat van de nieuwsmedia zelf. "Wie speelt met zijn geloofwaardigheid als nieuwsbedrijf, riskeert heel snel zijn publiek te verliezen", klonk het herhaaldelijk op het VVJ-debat. En dan houden zelfs de adverteerders zelf niets meer over.

Aan opties hoe dan ook geen gebrek. "Waarom geen expliciete vermelding telkens een journalistiek werkstuk mee is gefinancierd door een derde? En waarom geen grote boventitel 'advertentie', telkens wanneer het om zuiver commerciële content gaat?" Pieter Knapen van de Raad voor de Journalistiek: "In de Finse en Noorse journalistieke codes zijn de regels over native advertising veel explicieter. Misschien kunnen we ons daar wel aan spiegelen."

Vandaag leggen zowel wetten als ethische codes al grenzen vast met betrekking tot branded journalism en native advertising. Een overzicht.

Wet op de erkenning van beroepsjournalisten

Artikel 1

"Niemand mag gerechtigd worden de titel van beroepsjournalist te voeren tenzij hij aan de volgende voorwaarden voldoet: (...)
5° Geen enkele vorm van handel drijven en met name geen op reclame gerichte werkzaamheid uitoefenen, behalve als directeur van een blad, een nieuwsuitzending, een filmjournaal of een persagentschap."

Code van de Raad voor de Journalistiek

Artikel 11

"De journalist leent zich niet tot reclame of propaganda en laat zich niet onder druk zetten door adverteerders of door belanghebbenden bij de informatie.

Reclameboodschappen en ingezonden mededelingen worden zodanig gebracht dat de lezer, kijker en luisteraar ze niet kan verwarren met de eigen berichtgeving."

Wetboek van Economisch Recht

Artikel VI.100

"Worden onder alle omstandigheden als oneerlijk beschouwd, de volgende misleidende handelspraktijken: (...)
11° redactionele inhoud in de media, waarvoor de onderneming heeft betaald, gebruiken om reclame te maken voor een product, zonder dat dit duidelijk uit de inhoud of uit duidelijk door de consument identificeerbare beelden of geluiden blijkt."

ICC-Code van de Raad voor de Reclame/JEP

Artikel 9

"Marketingcommunicatie moet duidelijk als zodanig herkenbaar zijn, ongeacht de vorm en het gebruikte medium. Wanneer een reclameboodschap verschijnt in een medium dat ook nieuws of redactioneel materiaal bevat, moet ze ook direct herkenbaar worden voorgesteld als reclame."

Vlaams Mediadecreet

Het Vlaams Mediadecreet bevat specifiek voor radio- en televisie-omroepen een reeks bepalingen met betrekking tot commerciële communicatie. Een selectie:

Artikel 53

"Commerciële communicatie moet gemakkelijk als zodanig herkenbaar zijn."

Artikel 54

"Sluikreclame is verboden. Onder sluikreclame wordt verstaan commerciële communicatie die bestaat uit het vermelden of ver-tonen van goederen, diensten, naam, handelsmerk of activiteiten van een producent van goederen of een aanbieder van diensten in programma's, als de omroeporganisatie daarmee beoogt reclame te maken en het publiek kan worden misleid omtrent de aard van de vermelding of de vertoning."

De Vlaamse Regulator voor de Media, die toeziet op de naleving van het Mediadecreet, heeft herhaaldelijk bevestigd dat reclame en redactionele inhoud steeds moeten kunnen worden onderscheiden van elkaar. Ook met betrekking tot sponsors is een duidelijke identificatie vereist, door vermeldingen als 'gesponsord door', 'dit programma wordt u aangeboden door' of 'met dank aan'.

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

VVJ (Vlaamse Vereniging van
Journalisten) zoekt

EEN ADMINISTRatieve SECRETARIAATS- VERANTWOORDELIJKE (m/v)

Voor haar secretariaat zoekt de VVJ een nieuwe kracht (m/v),
die mee verantwoordelijk is voor

- het onthaal van leden en andere klanten
- beheer van het ledenbestand
- financieel beheer en boekhouding

Vereisten:

- ✓ Ruime kennis van IT (ook voor database en financiën)
- ✓ Veel zin voor onthaal en service
- ✓ Communicatief, flexibel
- ✓ Dynamisch, creatief
- ✓ Minstens tweetalig (NL - Fr)
- ✓ Affiniteit met de mediasector is een pluspunt
- ✓ Minstens een bachelordiploma en enkele jaren ervaring strekken tot aanbeveling

Wij bieden:

- Een voltijdse of 4/5 arbeidsovereenkomst aan sectorvoorwaarden
- Een boeiende werkomgeving in de immer fascinerende mediasector

Solliciteren met c.v. kan **tot en met 19 mei 2016** bij de VVJ / Pol Deltour, nationaal secretaris, op pol.deltour@journalist.be.
Meer info op www.journalist.be of via info@journalist.be of tel. 02 777 08 40.

Statutaire Algemene Vergaderingen

VVJ – AVBB

(1) Dinsdag 31 mei 2016, 12u30

(2) Dinsdag 14 juni 2016, 19u30

Huis van de Journalist, Zennestraat 21 in Brussel

De VVJ en de federale AVBB zijn toe aan een statutenwijziging, als gevolg van hun fusie met de VJPP en de federale VJPP-AJPP, beroepsvereniging van journalisten van de vakpers. Begin dit jaar hebben de betrokken beroepsunies tot deze integratie beslist.

De statutenwijziging beoogt een uitbreiding van het lidmaatschap van de VVJ naar professionele journalisten verbonden aan de vakpers. Deze laatsten krijgen ook een vertegenwoordiging in het VVJ-bestuur, eerst nog met twee waarnemende bestuursleden, en vanaf de eerstvolgende bestuursverkiezingen van februari 2019 met effectieve bestuursmandaten. Intussen ijveren we verder voor de wettelijke integratie van de beroepsstatuten van beroepsjournalist (verbonden aan de algemene nieuwsmedia) en journalist van beroep (verbonden aan de vakpers). Eens die rond is kunnen alle (ex-) journalisten van beroep als beroepsjournalist volwaardig meezetelen in het VVJ-bestuur.

Parallel hiermee maakt de VVJ in haar bestuursraad ook twee waarnemende bestuursmandaten vrij voor journalisten in bijberoep (persmedewerkers), verbonden aan algemene nieuwsmedia of vakpers.

Al deze wijzigingen krijgen een verlengstuk in de statuten van de federale AVBB.

Voor de precieze voorstellen van statutenwijziging: zie www.journalist.be.

Praktisch

Alle erkende beroepsjournalisten die lidgeld betaalden voor 2016, kunnen de algemene ledenvergaderingen bijwonen met stemrecht. Ook alle andere VVJ/AVBB-leden (stagiars, oud-journalisten, persmedewerkers, houders van een T-kaart, studenten/docenten) zijn hartelijk welkom op de AV, maar zijn niet stemgerechtigd.

Een statutenwijziging veronderstelt dat minstens de helft van de VVJ-, respectievelijk AVBB-leden aanwezig is, en dat minstens $\frac{3}{4}$ van de aanwezige of vertegenwoordigde leden ze goedkeurt. Wellicht wordt het quorum op de AV van 31 mei niet bereikt, wat betekent dat de daarop volgende AV van 14 juni de wijziging kan goedkeuren ongeacht het aantal aanwezigen.

Model van volmacht

Maximaal 5 volmachten per aanwezig lid.

Ondergetekende, ...

stemgerechtigd lid met erkenningsnummer N .....

geeft hierbij volmacht aan .....

om in zijn/haar naam te stemmen op de A.V. van VVJ en AVBB van 31 mei 2016 / 14 juni 2016.

VVJ Antwerpen organiseert BBQ en zoekt nieuw bestuur

Op 2 juni houdt VVJ Antwerpen haar jaarlijkse Algemene Vergadering, inclusief barbecue, bij Tennisclub AZUA in Wilrijk. Een belangrijke meeting voor de toekomst van VVJ Antwerpen.

Enkele bestuursleden lieten weten dat ze de fakkel wensen door te geven. En dus zijn we op zoek naar nieuwe mensen die VVJ Antwerpen verder mee willen vormgeven. Die willen meewerken aan het organiseren van de Speeddate tussen journalisten en woordvoerders, van een fototentoonstelling die het werk van onze fotografen in de spotlight zet, van onze Quiz, van Actuadebatten en van de Gezinsdag, zoals onlangs nog in een zonnig Planckendael. Stel je dus kandidaat voor een bestuursfunctie via een mail naar waarnemend voorzitter Kevin Major op kevin.major@vrt.be.

Ook als je niet voor een bestuursfunctie gaat, ben je meer dan welkom op onze Algemene Vergadering annex gratis barbecue, op donderdag 2 juni om 20u, in het groen van Fort VI bij AZUA Tennisclub / Tennis Vlaanderen, Edegemsesteenweg 100, 2610 Wilrijk.

De BBQ is gratis, maar inschrijven is verplicht. Mail hiervoor naar vvjantwerpen@journalist.be.

Graphics Detective.com
protect and monetize your images and brands

Worden ook jouw beelden op het internet verspreid zonder je toestemming?

Scan van het internet

De software van Graphics Detective rapporteert waar jouw afbeeldingen op het internet worden gebruikt. Een foto mag op een Belgische, Nederlandse of Amerikaanse website gepubliceerd staan, onze software vindt deze en geeft hiervan de resultaten weer.

Inkomsten genereren

Jij duidt de websites met inbreuken aan, en wij contacteren de eigenaars met vriendelijk verzoek om een correcte, legale licentie aan te schaffen. Twee derde van de inbreukplegers worden zo je klant. De overigen worden gecontacteerd door onze advocaten.

Gratis!

Graphics Detective is een risicovrije dienst die jou niets kost. Wij genereren voor jou een bijkomende inkomensstroom door je beelden in licentie te geven. Enkel wanneer een dossier succesvol wordt afgerond, ontvangt Graphics Detective een commissie. Indien er geen succes is, kost het niets voor de fotograaf.

Zend een mail naar gunter@graphicsdetective.com en doe mee! We zoeken 10 fotografen om binnen Sportpress.be een proef te doen. Op deze manier kan je ons systeem ontdekken en als één van de eersten extra inkomsten verwerven. We geven alvast enkele kerncijfers van een eerdere case:

Customer case individuele fotograaf

- 5.000 afbeeldingen gescand
- 352 dossiers samengesteld voor websites met illegaal gebruik
- 55.000 EURO na drie maanden ontvangen aan licentie-inkomsten

Enkele van onze klanten

Wat, waar en hoe?

AUTEURSRECHTEN IN DE BELASTINGAANGIFTE

Ivan Declercq

Een dezer dagen valt de in te vullen belastingaangifte in de bus. Omdat al jaren onduidelijkheid bestaat over hoe inkomsten uit auteursrechten moeten worden aangegeven, bekijken we hoe u dat het best kunt doen.

Vooraf: inkomsten uit auteursrecht zijn *roerende* inkomsten, geen beroepsinkomsten. Ze worden apart belast, tegen 15%, na aftrekking van vrij hoge forfaitaire kosten. Dat zijn dus kosten die u niet hoeft te bewijzen, ze worden automatisch van die roerende inkomsten afgetrokken. Maar als u denkt méér kosten te kunnen bewijzen dan die forfaitaire kosten, dan mag u ervoor kiezen die bewijsbare kosten in te brengen in plaats van de forfaitaire kosten.

Werknemers vullen hun *gewone bezoldigingen* (wedden, lonen, werkloosheidsuitkeringen...) in deel 1 van de aangifte in, bij vak IV. *Zelfstandigen* vullen hun *beroepsinkomsten* in bij vak XIX (baten van vrije beroepen) in deel 2 van de belastingaangifte. Ter herinnering even de tarieven van de basisbelasting op gewone bezoldigingen en op baten uit vrije beroepen, voor inkomstenjaar 2015:

Belastbaar inkomen	Basisbelasting
€ 0 – € 8.710	25%
€ 8.710 – € 12.400	30%
€ 12.400 – € 20.660	40%
€ 20.660 – € 37.870	45%
> € 37.870	50%

Maar zoals gezegd: *auteursrechten* zijn geen beroepsinkomsten en moeten dus elders worden ingevuld, ongeacht of u werknemer dan wel zelfstandige bent met inkomsten uit auteursrechten.

Die inkomsten moet u aanbrengen in **Vak VII**, '*Inkomsten van kapitalen en roerende goederen*', in deel 1 van de belastingaangifte. Daar vindt u onder de letter D: '*Inkomsten uit de cessie of concessie van auteursrechten, naburige rechten en wettelijke en verplichte licenties*'. Bij het cijfer **1117-47** (of **2117-17** voor de partner) vult u het bruto totaal in van wat u aan auteursrechten hebt ontvangen. Dat betekent dus: samentellen van wat u bruto aan auteursrechten hebt verkregen bij diverse opdrachtgevers en van auteursrechtenmaatschappijen zoals JAM of SOFAM.

Bij de code **1118-46** (of **2118-16**) vult u de *kosten* in. Hier kunt u kiezen tussen de forfaitaire kosten of de werkelijke (en te bewijzen) kosten.

Kiest u voor het forfaitaire kosten-systeem, dan moet u even gaan tellen. Want hoeveel forfaitaire kosten mogen worden afgetrokken, hangt af van uw totaal aan bruto auteursrechten. En dat verloopt in schijven.

Voor het inkomstenjaar 2015 (aanslagjaar 2016) ziet dat er als volgt uit:

Auteursrechten	Forfaitaire kosten	Belastbaar	Roerende voorheffing
€ 0 – € 15.270	50%	7.635	15% (= € 1.145,25)
€ 15.270 – € 30.540	25 %	11.452,50	15 % (= € 1.717,88)
€ 30.540 – € 57.270	0 %	26.730	15% (= € 4.009,50)
> € 57.270			Geén roerende voorheffing, maar progressieve inkomstenbelasting (tussen 25 en 50%)

Een cijfervoorbeeld: stel dat u 40.000 euro aan auteursrechten hebt ontvangen. Dan bedragen uw forfaitaire kosten 11.452,50 euro: 50% van de eerste schijf van 15.270 euro (= 7.635 euro), plus 25% van de schijf tussen 15.270 en 30.540 euro (= 3.817,50 euro). Op het gedeelte tussen 30.440 en uw 40.000 euro kunt u geen forfaitaire kosten inbrengen en geldt de 15% belasting voor het geheel van die schijf.

Dat bedrag van uw forfaitaire kosten vult u dus in bij de code 1118-46 (of 2118-16).

Misschien ook interessant om eens uit te rekenen hoeveel belasting (roerende voorheffing) u dan verschuldigd bent op dat bruto roerend inkomen van 40.000 euro uit auteursrechten. Dat zal 4.282,13 euro zijn. Dat bedrag is samengesteld uit 1.145,25 euro op de eerste schijf, 1.717,88 euro op de tweede schijf en uiteindelijk nog 1.419 euro op het gedeelte tussen 30.540 en uw 40.000 euro.

Kiest u voor werkelijke (en te bewijzen) kosten, dan vult u uiteraard dat bedrag in bij de code 1118-46 (of 2118-16).

Bij de code **1119-45** (of **2119-15**) vult u het totaal in van de roerende voorheffing die door uw opdrachtgever(s) al is ingehouden.

Sommige opdrachtgevers sturen u een overzicht (een zogenaamd formulier 281.45), waarin u ziet wat u bruto heeft ontvangen en wat de opdrachtgever daarop heeft ingehouden als roerende voorheffing. Dat maakt het een stuk makkelijker bij het invullen van uw aangifte.

Gedeeltelijk in auteursrechten

Voor wie volledig in auteursrechten is betaald (en dus niet in beroepsinkomsten) doet zich een probleem voor. Hoewel een ministeriële circulaire van 4 september 2014 stelde dat auteur en uitgever zelf konden bepalen op welke manier voor de overdracht van auteursrechten zou worden betaald – dus desgewenst ook *uitsluitend* een betaling voor die overdracht – is de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) daartegen in het verweer gegaan, omdat 'dit niet met de werkelijkheid overeenstemt'.

In zo'n geval kunt u het best uw totale ontvangsten van uw opdrachtgevers zelf opsplitsen in een gedeelte 'beroepsinkomsten' (voor zelfstandigen: 'baten uit vrije beroepen', laten we als voorbeeld 45 % nemen) en een gedeelte 'auteursrechten' (dat dan 55 % is).

Dan brengt u die 55% auteursrechten in zoals hoger uiteengezet. En u berekent opnieuw de forfaitaire kosten uit die gelden voor die auteursrechten.

Maar voor uw 45% beroepsinkomen brengt u wellicht ook beroepskosten in. En de kans is groot dat u daar kiest voor uw werkelijke (en te bewijzen) kosten. Dat kan, zonder problemen. Maar wellicht zal de fiscus niet aanvaarden dat u de volle 100% van uw bewijsbare kosten inbrengt, want voor 55 % van uw inkomsten (het gedeelte auteursrechten) hebt u al forfaitaire kosten die worden afgetrokken. Billijk lijkt ons dat u dan ook 45% van uw bewijsbare kosten toewijst aan uw beroepsinkomsten.

Kiest u voor zowel uw inkomsten uit auteursrechten als uit beroepsprestaties ('baten') voor de werkelijke kosten, dan kunt u die werkelijke kosten in ons voorbeeld ook voor 55 % toewijzen aan de inkomsten uit auteursrechten (te plaatsen bij de code **1118-46**) en voor 45 % aan de inkomsten uit beroepsprestaties (die u invult in deel 2, vak XIX, bij de code **1657-89**).

De hier genoemde percentages (55-45) zijn maar een voorbeeld. U kunt met uw opdrachtgevers een andere verdeling hebben afgesproken. Maar nogmaals: de BBI veegt een 100 % uitbetaling in auteursrechten van tafel.

Wellicht nog nuttig om in herinnering te brengen: de auteursrechten die u krijgt uitbetaald door een auteursrechtenmaatschappij (JAM, SOFAM) gelden fiscaal wél voor 100 % als auteursrechten. Dat zijn namelijk inkomsten voor hergebruik of voor reprografie, waarvoor geen arbeidsprestatie meer is verricht.

(foto PhotoNews)

UITNODIGING

Belgodysee Masterclass

Dinsdag 17 mei 2016 - 17u30

International Press Center (IPC)

Wetstraat 155, Blok C - 1040 Brussel

Sinds de recente terreuraanslagen worden de media geconfronteerd met een aantal vragen rond de rol, de verantwoordelijkheid en de ethiek van journalistiek.

- Wat is de rol van de journalisten tegenover terrorisme?
- Hoe ga je als journalist om met veiligheidskwesties en de angst van het publiek?
- Hoe informeer je zonder in emoties te vervallen?
- Hoe maak je het onderscheid tussen geruchten en feiten?
- Wat doe je met informatie die op sociale media verspreid wordt door burgers?

Tijdens de Belgodysee Masterclass zullen gespecialiseerde journalisten het over deze verschillende kwesties gelinkt aan journalistiek in de tijden van terreur hebben.

Philip Heymans - VRT

Philip Heymans werkt sinds 2001 als radiojournalist bij VRT Nieuws. Eerst als algemeen verslaggever en eindredacteur/nieuwslezer voor Donna en Studio Brussel, sinds 2008 als gerechtsjournalist.

Hij volgde dossiers als Ronald Janssen, Kim De Gelder, de parachutemoord en

Operatie Kelk. Over dat laatste schreef hij het boekje "Wie is er bang voor mijnheer pastoor?" Sinds 2010 zit hij in de Deontologische Adviesraad van VRT Nieuws, waar hij in 2012 voorzitter van is geworden.

Justine Katz - RTBF

Sinds 2008 is Justine Katz werkzaam bij de RTBF waar ze reportages op het terrein maakte voor het binnenlandse nieuws van het televisiejournaal. Geleidelijk aan is ze zich gaan specialiseren in gerechtelijke materies. Sinds 2013 volgt ze de situatie van Belgische jongeren die vertrekken

naar Syrië op de voet en bestudeert ze het terrorismevraagstuk. In 2014 heeft ze met betrekking tot dit thema een onderzoek verricht voor het TV-programma "Questions à la Une": "Djihadistes, quelle menace pour la Belgique? (Jihadisten, welk gevaar vormen ze voor België?). Sindsdien brengt ze regelmatig rechtstreeks verslag uit over onderwerpen gerelateerd aan het terrorisme. Haar taak: informatie natrekken, analyseren en het grote publiek informeren.

Timing

- 17u30 : opening van de deuren en verwelkoming
- 18u00 : begin van de Masterclass
- 18u55 : Q&A
- 19u15 : networkingcocktail
- 20u30 : einde van het evenement

Graag ontvangen wij uiterlijk donderdag 12 mei een bevestiging van uw aanwezigheid.

De Belgodysee Masterclass staat open voor oud-deelnemers aan de Belgodysee-wedstrijd, studenten journalistiek, professionele journalisten en personeelsleden van de Belgodysee-partners.

Bert Bultinck koppelt kwaliteit aan toegankelijkheid 'Een 16-jarige moet Knack kunnen lezen'

Bert Bultinck (41) kwam via zijn liefde voor taal en literatuur in de journalistiek terecht en maakte daar carrière als chef van opiniepagina's en nieuwsmanager. Sinds eind vorig jaar staat hij aan het hoofd van de Knack-redactie.

Monica Moritz

Bert Bultinck: "Het klopt dat ik een atypisch journalistiek traject heb afgelegd. Na mijn kandidaturen Germaanse aan UFSIA kon ik met een beurs een jaar aan de Universiteit van Miami in Coral Gables studeren. Het klinkt onwaarschijnlijk, maar ik heb daar in de Sunshine State hard gestudeerd en ik leerde er beter schrijven. Na Amerika heb ik dankzij credits van Miami tegelijk de licenties Germaanse en de kandidaturen filosofie gevolgd. Daarna ben ik aan een doctoraat over taalfilosofie begonnen, en deed ik vier jaar wetenschappelijk onderzoek naar de link tussen letterlijke en figuurlijke taal. Ik wou toen ook over literatuur schrijven, en zo ben ik freelance recensies beginnen maken voor *De Morgen*. Na mijn doctoraat heb ik onder meer Nederlands voor anderstaligen gegeven. Mijn promotor vond toen dat ik te veel naast mijn wetenschappelijk werk deed, en ik moest kiezen tussen taalonderzoek en journalistiek. Ik heb dan geopteerd om verder te freelancen. Jaren later kon ik als chef opinie bij *De Morgen* aan de slag."

Had je nooit zin om zelf aan nieuwsverslaggeving te doen?

"Zelf heb ik weinig nieuwsstukken geschreven, dat klopt. Ik ben wel eens naar Kosovo gevlogen met Pieter De Crem (*ironisch lachje*) en zo. Maar iedere keer als ik dacht: nu ga ik schrijven, kreeg ik weer een aanbod om te coördineren of een afdeling te leiden. Toen ik bij *De Morgen* werd ontslagen tijdens die ellendige herstructurering, vroeg Peter Vandermeersch

me voor de opiniepagina's van *De Standaard*. Zijn opvolger, Karel Verhoeven, heeft mij gevraagd om de Weekendkrant te coördineren. Na verloop van tijd werd ik nieuwsmanager van de dagkrant en het laatste anderhalf jaar adjunct-hoofdredacteur."

Lees je voor publicatie alles wat in je blad verschijnt?

"Jazeker, alles, in samenwerking met adjunct-hoofdredacteur Karel Degraeve. Ik sta erop dat geen enkele pagina van *Knack* de deur uitgaat zonder dat ik ze heb gezien heb. Men heeft het vandaag vaak over 'politieke correctheid' als een soort censurerende instantie, maar daar hebben wij geen last van.

Vrije meningsuiting is hier een ruim begrip, ook op de site, waar best spitante dingen aan bod komen. Ik trek alleen de grens als journalisten in opiniestukken of columns op iemand schelden of gaan beledigen. Wat ik wil, is een goed en aantrekkelijk stuk waar de lezer iets van leert zonder daar te veel moeite voor te moeten doen. De taak van *Knack* is, van oudsher, om andere perspectieven en invalshoeken mee te geven en onderwerpen te vinden die andere media niet brengen. De lezer moet zich thuis voelen in dit blad, en er tegelijk iets nieuws in ontdekken."

Laten jouw journalisten hun interviews nalezen?

"Dat raad ik wel aan, ja. Bij een geschreven interview geeft de geïnterviewde de controle over zijn uitspraken uit handen. Het is de journalist die ze kiest en bewerkt. Op Twitter heb je

al helemaal geen greep op wat anderen van je verhaal maken. Onlangs vroeg Radio 1 me een persoonlijk verhaal te verbinden met een aantal nieuwsfeiten. Een ervan was een wereldwijd onderzoek van de WHO naar het lage zelfbeeld van jonge meisjes, die zichzelf vaak lelijk en vooral dik vinden. Ik vertelde, bij wijze van anekdote, dat ik zelf al heel mijn leven dik ben en het jammer vind dat blanke, wellustende meisjes uit de middenklasse, die alles hebben om gelukkig te zijn, zich een ongeluksgevoel laten aanpraten

wegens hun gewicht. Je weet dat je met dat soort uitspraken risico's neemt, maar ik wou een punt maken. En dan komt dat in een tweet van 140 tekens terecht en wordt het: *Bert Bultinck, hoofdredacteur Knack, pleit voor zwaarlijvigheid...*" (*lacht*)

Was je zelf een Knack-lezer?

"Goh, thuis al. Mijn vader was abonnee en een grote fan van Anthierens en Verleyen. Ik las graag wat Verleyen in het *Woord Vooraf* schreef. Als je dat opnieuw leest – wat ik heb gedaan voor ik naar *Knack* kwam – dan valt zijn zeer literaire stijl op. Soms dacht ik zelfs: dit is fantastisch goed geschreven, alleen is

Bert Bultinck: 'Een Knack-lezer wil wakker geschud worden, maar laat zich niet betuttelen.'
(foto MM)

wat je precies bedoelt me niet duidelijk. Ik vrees dat je met dat soort opiniestukken *Knack* vandaag niet meer kunt openen.”

Is er vandaag geen overdaad aan opiniestukken?

“Onlangs ging een vrij genoegzaam stuk van Rob Wijnberg van *De Correspondent* viraal: *Over terreur is alles al gezegd, behalve wat bijna iedereen denkt*. Daarin zegt hij het debat over terreur te willen sluiten omdat hij klaar is met polariserende opinies die zogezegd niemand dienen. Daar ben ik het niet mee eens. Ik vind niet dat je een discussie zomaar mag afsluiten. Zijn er te veel opiniestukken? Zijn er te veel songs? Is er te veel muziek? Ze verschijnen niet ten koste van échte journalistiek, ze komen er gewoon bovenop. En je hoeft ze niet te lezen als je een debat zinloos acht. Het is te makkelijk om ze allemaal af te doen als *meninkjes*. Als het goed is, dan komen in de kwaliteitspers opiniestukken van specialisten die weten waarover ze praten.”

Wat bedoel je dan met echte journalistiek?

“Goeie opiniestukken horen daarbij. Journalistiek moet iets blootleggen en evoluties duiden. In de korte periode dat ik hier ben heb ik onderzoeksjournalist Kristof Clerix binnengehaald. Dat geeft aan in welke richting ik *Knack* wil zien evolueren. Op een relatief kleine redactie een voltijdse onderzoeksjournalist erbij nemen is een behoorlijke uitbreiding. Als hij vier weken aan een dossier werkt, kost dat een stuk meer dan een interview dat een paar dagen later verschijnt.”

Waaruit bestaat je job hier?

“Ik zet lijnen uit en kies samen met de redactie thema’s die me belangrijk lijken. Als chef sta je ook ten dienste van je redactie. Er zit iets heel serviels in leiding geven, vind ik. Ik coach journalisten, ook vóór ze aan een stuk beginnen en wil graag eerst een *draft* lezen. Voor de rest ben ik de bewaker van de kwaliteitsnorm. Ik ben van plan om ook zelf in *Knack* te schrijven, maar eerst wil ik deze *machine* beter leren kennen.”

Collega’s klagen er vaak over dat ze vandaag toegankelijker moeten schrijven.

“Ik wil stukken over duidelijk omliggende onderwerpen met een heldere bottomline. Dus *makkijker* schrijven, wat betekent dat? (*zucht*) Ik geef toe dat ik drempelverlagend wil zijn. Ik vind dat een 16-jarige *Knack* moet kunnen lezen. Intelligenten journalisten kunnen moeilijke thema’s eenvoudig uitleggen. Maar eigenlijk hoor ik daar weinig journalisten over klagen, en mochten ze het toch doen, zou ik antwoorden: *Werk een beetje harder aan je formulering*. Een stuk moet vlot leesbaar zijn, anders schort er iets aan de schrijfstijl. Als een tekst toegankelijker wordt door zinnen van vijf regels in twee te kappen, dan verkies ik dat.”

Kun je met die tegemoetkomingen 16-jarigen strikken zonder de doorsnee-lezer weg te jagen?

“Lezers wegjagen? Dat denk ik niet. En waarom zou dat een

toegeving zijn? Dat is een duistere gedachtegang waar ik het echt niet mee eens ben. Lange ingewikkelde zinnen verbergen vaak deficiënties. Ik geef toe, de financieringswet toelichten valt niet mee, maar de lezer moet dat ook kunnen begrijpen. Dan zijn kadertjes met een vijftal fundamentele vragen een zegen. Ik lees dat zelf graag, en uit lezersonderzoeken blijkt dat ook 60-jarige, academisch geschoolde bankdirecteurs zoiets om prijs stellen.”

In tegenstelling tot andere bladen gaat het relatief goed met *Knack*.

“Klopt, het blad is gezond. We kunnen mooie verhalen naast en achter het nieuws brengen, én ook zelf nieuws maken. Via interviews blijven we debat voeren en af en toe gooien we graag een knuppel in het hoenderhok. Er is ook een nieuwe art director. De lay-out wordt vaak onderschat door de beter geschoolde en op lange zinnen gestelde journalisten (lacht). Het is niet modieus om te zeggen, maar eigenlijk hebben we vrij goede kranten en magazines in Vlaanderen. Groot Brittannië heeft ook kwaliteitsmerken, maar toch verschijnt *The Independent* daar niet meer op papier. Dat is zorgwekkend. Ik geloof niet dat de print dood is, zoals vaak wordt beweerd, maar het aantal mobiele lezers groeit natuurlijk wel. Gelukkig verloopt die evolutie trager dan voorspeld. Toch hebben we het allemaal een beetje lastig, het blijft boksen. Er zijn wel tekenen, al zijn ze nog niet doorslaggevend, dat *paywalls* de verspreiding van gratis informatie afremmen. Lezers van kwaliteitsmedia beseffen dat ze naast het nieuws behoefte hebben aan goede achtergrondverhalen. En daar hangt een prijskaartje aan. Maar dat een *paywall* de lezer niet automatisch aanspoort om zich meteen te abonneren, ook dat is wel duidelijk.”

Hoe zou je de gemiddelde *Knack*-lezer omschrijven?

“Vandaag is dat een hoogopgeleide Vlaming van boven de 35, die meestal goed de kost verdient, open staat voor andere meningen, intellectueel gevoed wil worden en tegen een stootje kan. Hij wil wakker geschud worden, maar laat zich niet betuttelen. De meeste mensen bewegen zich in eigen kringetjes en gaan constant op zoek naar artikels die hun mening bevestigen. Volgens mij is de *Knack*-lezer iets minder in dat bedje ziek.”

Is dit tot nu toe je leukste job?

“Het is nog te vroeg om dat met zekerheid te beamen, maar ik voel het wel zo aan. Coördineren, managen, ideeën aanreiken, dat vind ik heel plezant. Ik ben, denk ik, zeer benaderbaar en probeer veel te communiceren, maar dat is proberen, hè. Ik weet niet in hoeverre mijn zelfbeschrijving klopt in de ogen van anderen. Ze weten hier dat ik zo mijn ideeën heb over hoe het allemaal moet. Komt er iemand met een beter voorstel, dan voeren we dat uit. Maar is het niet beter, dan druk ik toch mijn standpunt door. Je moet wel je lijn aanhouden.”

‘Intelligente journalisten kunnen moeilijke thema’s eenvoudig uitleggen’

Verzekering Gewaarborgd Inkomen

De reddingsboei voor de zelfstandige

U weet dat de wettelijke sociale dekking bij ziekte of arbeidsongeschiktheid sterk varieert naargelang men werknemer of zelfstandige is. Voor een loontrekkende is er een vrij goede dekking voorzien. Voor de zelfstandige is de situatie echter minder rooskleurig. Vandaar dat een zelfstandige die zich niet het minste inkomensverlies kan veroorloven, er misschien goed aan doet in te tekenen op een verzekering **“gewaarborgd inkomen”**.

Eén blik op de uitkeringen die de Sociale Zekerheid voorziet in geval van arbeidsongeschiktheid en u beseft dat die niet volstaan om de lopende kosten te dekken. De eerste maand van arbeidsongeschiktheid is er voor een zelfstandige zelfs helemaal niets voorzien.

Wie zijn beroep niet kan uitoefenen, blijft hoe dan ook opdraaien voor de kosten die zijn professionele activiteiten voordien al meebrachten: huur, lening, afbetalingen,...

Evengoed kost het aantrekken van een plaatsvervanger handenvol geld. Om nog maar te zwijgen van de bijkomende kosten voor medische verzorging of de aankoop van speciaal materiaal om het dagelijkse leven te veraangenamen.

Ook in die optiek is de verzekering Gewaarborgd Inkomen dus een absolute aanrader.

**Speciaal opgezet voor de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) :
verdedigers van de vrijheid, rechten en algemene belangen van de pers.**

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

Hoe werkt de verzekering Gewaarborgd Inkomen?

- **Wij keren u een rente uit.** Als u 25% of meer economisch arbeidsongeschikt wordt, keren wij u, na het doorlopen van de wachttijd of eigen risicotermijn, elke maand een percentage uit van de in de bijzondere voorwaarden vastgelegde rente. Die zogenaamde invaliditeitsrente is evenredig met de graad van arbeidsongeschiktheid, waarbij een graad van arbeidsongeschiktheid van 67% of meer gelijk gesteld wordt met 100% (de volledige rente wordt dan uitgekeerd).
- **Wat met uw premie?** U dient de premie geheel of gedeeltelijk niet meer te betalen in de periode waarin wij de rente uitkeren, eveneens in verhouding met de graad van arbeidsongeschiktheid zoals hierboven beschreven.

Premies:

Voorbeeld: Journalist van 30 jaar wenst een vaste maandrente van 1.000 € te verzekeren, met een wachttijd van 30 dagen. D.w.z. dat gedurende die periode de rente niet wordt uitgekeerd, maar duurt de arbeidsongeschiktheid echter langer dan 30 dagen, dan wordt de rente met terugwerkende kracht vanaf de 1ste dag werkongeschiktheid uitgekeerd. Het is een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid ten gevolge van zowel een **ziekte én alle ongevallen**, dit zowel in het privéleven als het beroepsleven.

Hiervoor betaalt zij/hij: **27,41 € per maand**, incl. taksen!

Een verzekering op maat van de journalist aan een **onvoorstelbaar goedkoop tarief**.

Het fiscale aspect:

De premie is als beroepskost aftrekbaar voor wie zijn werkelijke beroepskosten bewijst, ben je actief in een vennootschap, dan kan de premie als bedrijfslast beschouwd worden in de vennootschapsbelasting als de vennootschap de premie betaalt.

Duur van de uitkeringen:

De leeftijdsgrens inzake uitkeringen ligt voor mannen & vrouwen op 65 jaar.

Wacht dus niet tot het te laat is! We helpen je graag verder.

OVERTUIGD ?

Uw contactpersoon bij Zenito: Philip Van Wilderode,
Willebroekkaai 37, 1000 Brussel - Tel. 02 21 22 354 - Fax 02 40 27 598
E-mail : aanvullendpensioen@zenito.be
Web : www.zenito.be/aanvullendpensioen

WWW.ZENITO.BE/AANVULLENDPENSIOEN

Mens achter het nieuws

Jan DE WINTER (84) blikt terug op zijn wonderjaren

'Mijn eerste baas zei: er is geen weg terug, jongen'

Jonge journalisten die in de *early seventies* in Antwerpen de pedalen van het metier zochten, nestelden zich best in het wiel van stads- en havenredacteur Jan de Winter. Als afgezant van *Volksgazet* bewoog hij zich als een vis in dat stedelijke water. In de tweede helft van zijn carrière bleef Jan het water trouw. Hij stond mee aan de wieg van de Nederlandstalige havenkrant *De Lloyd*, en was er jarenlang hoofdredacteur.

Jan Backx

Jan had brede schouders, een zelfverzekerde stap en een sonore stem. Met de kame-raadschappelijke zekerheid dat je mekaar in ernstige dossiers geen Liesbet hoefde te noemen, kon hij bij politie, brandweer en stadsdiensten veel deuren openen. Jan hanteerde meestal het wapen van de voornamen. Dat werkte prima, en niemand durfde deze vriendelijke pers-bulldozer terug te fluiten. Jan was ook een geboren verteller. Een blik over de Schelde en hij kon een boeiend exposé uit zijn mouw schudden over het type boot dat net in beeld was.

Nu is Jan de Winter 84, en woont hij op de hoogste verdieping van het pand waar ooit *De Lloyd - Lloyd Anversois* was gevestigd. Hij heeft als beroepsjournalist erkenningsnummer 7, stamde uit de AVBB-afdeling Antwerpen-Limburg, stond aan de wieg van het Antwerps Pershuis en profileerde zich in de European Shipping Press Association.

Roots in de Seefhoek

"Ik heb Hollandse roots", licht Jan de Winter de kleine 'd' in zijn familienaam toe. "Mijn grootvader werkte bij de Nederlandse spoorwegen en mijn pa was een Amsterdammer. Hij was chef *markeur* in de Antwerpse haven en leerde hier mijn moeder kennen, een volbloed Antwerpse. Ze zijn in Amsterdam getrouwd, maar nestelden zich aan de Antwerpse Maalderstraat, in de Seefhoek, waar ook Willy Vandersteen zijn roots heeft."

Jan was 17 toen hij in 1949 de stedelijke Handelsschool verliet. "De schooldirecteur vertelde mij dat er een vacature voor sportmedewerker was bij *Volksgazet*. Ik werd dus sporthulpje: telefonisch uitslagen noteren en uittikken. De link met *Volksgazet* bleef ook na mijn legerdienst. Toen er werd uitgekeken naar een nieuwe stadsredacteur, waagde ik mijn kans. Frans Detiège, Firmin Mortier en Rik Sielens

'Ik heb vaak gebromd over jonge journalisten. Gestudeerd, ja, maar gekleed als een voddenaar.'

hadden net andere horizons opgezocht. Frans zou later als burgemeester Lode Craeybeckx opvolgen, Firmin werd directeur van de KNS en Rik werd baas van het Internationaal Zeemanshuis. Als jong broekje moest ik me gaan presenteren bij Adolf Molter - BSP-senator en *Volksgazet*-bestuurder - en bij hoofdredacteur Jos Van Eynde. Molter peperde het me goed in: "Er is géén weg terug, jongen!" Oudere collega's hielpen me op de juiste sporen, ook die van andere kranten, van verschillende politieke signatuur, ik denk aan Staf Diaz van *Gazet van Antwerpen* en aan Willy Ergo en Cesar Neels van *De Nieuwe Gazet*."

Spookverhalen

De redactie van *Volksgazet* huisde aan de Somersstraat in Antwerpen. De portier was de vader van Lode Zielens, de *Volksgazet*-redacteur en

auteur van *Moeder, waarom leven wij?*, die in 1944 bij een bombardement om het leven kwam.

"Op de redactie kregen we geregeld fantasten over de vloer. Het ontbrak niet aan spookverhalen en 'uitvinders'. Maar we hoorden ook tragische verhalen. Mensen die wanhopig om hulp kwamen vragen. En dat viel bij hoofdredacteur Jos Van Eynde niet in dovemansoren. Hij vond dat zijn krant een sociale rol moest spelen."

"Dankzij hem kon ik naar Japan, Ivoorkust, Senegal, Tunesië en Sint-Petersburg: veel buitenlandse invitaties die hij als parlementair kreeg, schoof hij door naar wie goed had gewerkt. Dankzij de journalistiek heb ik een enorm stuk van de wereld mogen zien."

"*Volksgazet* hanteerde toen ook nog een eigen huisbarema. En dat was mooi! Zo verdiende ik destijds het dubbele van de 'blauwe' confraters van *De Nieuwe Gazet*. Maar toen in 1963 de wet op de erkenning van de beroepsjournalist tot stand kwam en er barema's werden opgesteld, ging bij *Volksgazet* de kraan toe, tot de anderen ons hadden bijgebeend.

Mijn mentor Leo Laureyssen, die mee aan de kar had getrokken om alle hardwerkende journalisten een behoorlijk statuut te geven, sleepte toen fier het erkenningsnummer 1 in de wacht."

Vette kluiven

Als stadsreporter versloeg Jan de Winter niet alleen allerlei calamiteiten, maar ook grote werken in en rond Antwerpen. "Beslist! Zo was er het Tienjarenplan voor de Antwerpse haven, met het graven van dokken tot aan de Nederlandse grens. Lode Craeybeckx en Leo Delwaide trokken die kar en in het parlement was daarover unanimitieit. Zo werd Antwerpen internationaal écht op de kaart gezet. We schreven ook over de aanleg van de Ring, de Kennedytunnel en de premetrowerken die de buik van het stadscentrum openlegden. Journalistiek gezien allemaal vette kluiven."

Schuiven leegmaken!

Volksgazet-hoofdredacteur en Jos 'Kop' Van Eynde – in 't *Pallierterke* steevast 'Polderbizon' genoemd – hield soms echte donderpreken bij het vertrek van de 1 mei-stoeten. In het parlement had hij een hoog Chroesjtsjov-gehalte. Maar in juli 1978 ging zijn *Volksgazet* failliet. Een aardbeving in het Vlaamse perslandschap. De oude baas werd met de vinger gewezen: zijn krant was vastgelopen als een partijpamflet. Jan de Winter: "De advertentie-inkomsten hadden inderdaad een duik genomen, en er was een grote schuldenput. Toch brachten we op het ogenblik van het faillissement nog 50.000 exemplaren aan de man. Ik was 46 jaar toen de hemel op ons hoofd viel. De staalharde revisoren verschenen op de redactievloer: 'Schuiven leegmaken!' Het was als een scène in een grimmige oorlogsfilm."

Pioniers

Dankzij het Rotterdamse *Dagblad Scheepvaart*, dat in Antwerpen een vaste redacteur wou, kwam de Winter snel weer aan de bak. "Bij *De Nieuwe Gazet*, toen nog in hartje stad, kon ik met de zegen van hoofdredacteur Frans Strieleman een eigen kantoor-tje huren. Wat vers behang, een bureautafel, telefoon en schrijfmachine, en ik kon aan de slag.

Met toen nog prins Albert.

Tegen dezelfde nettowedde – 80.000 frank – die ik bij *Volksgazet* had. Lang heb ik daar niet gewerkt. Ik werd benaderd om over te stappen naar de nieuwe, Nederlandstalige versie van de *Lloyd Anversois*. Op 2 oktober 1979 plukten we de eerste *Lloyd* van de persen. Ik begon als rubriekleider, groeide door naar adjunct-hoofdredacteur en kwam uiteindelijk samen met Bernard Van den Bossche aan het roer terecht."

"We pionierden al eens. Zo lanceerden we de *Teleloyd*, zeg maar

een voorloper van internet. Bedrijven konden zich abonneren op een soort telexsysteem dat alle heet van de naald-info over de haven bracht. We golden als een modelbedrijf, met kraaknette pershallen waar je van de vloer kon eten. De handelsdrukkerij telde 105 medewerkers, aangevuld met schilders, elektriciens, onderhoudspersoneel en zeven poetsvrouwen. Het imperium ging wankelen toen we het contract voor het drukken van de toenmalige *Financieel Economische Tijd* kwijtspeelden.

We werden voorbijgestoken door de technologische evolutie, en keken tegen een instortende advertentiemarkt aan. Ik ging in 1994 met pensioen. Het laatste nummer van *De Lloyd* verscheen in de zomer van 2013."

Degelijk onderwijs

Jan de Winter woont nog altijd in het pand aan de Eiermarkt waar een stuk Antwerpse persgeschiedenis werd geschreven. En waar hij nieuwe generaties het vak leerde.

"Ik heb veel jonge journalisten mogen aanwerven. Slimme jongens en meisjes, echt waar, met dank aan ons degelijk onderwijs. Inzake wetenschappelijke bagage komen al die jonge mensen nu heel beslagen op het ijs. Maar ik heb vaak gebromd over hun verschijningsvorm en gemis aan *drive*. Gestudeerd, ja, maar gekleed als een voddenbaal. Ik moest ze

aan het verstand brengen dat ze buitenshuis een stukje van de krant vertegenwoordigden. En wij, ouwe rakkers, waren na één woord al op pad, bij nacht en ontij als het moest. Maar als baas las ik vaak de verbijstering in hun pientere ogen: *Heu, moet ik dàrheen, om acht uur 's avonds, en in het weekend bovendien?*"

'Teleloyd was een voorloper van internet. Bedrijven konden zich abonneren op een telexsysteem dat alle nieuws uit de haven bracht.'

In memoriam

Lukas De Vos neemt afscheid van twee gewezen VRT-radiocollega's

STEMMEN DIE ZWIJGEN

Paul De Meulder (1952-2016)
Integere radioman die trouw bleef aan zijn roeping

Niks erger voor een radioman dan zijn stem te verliezen. Op 14 april bezocht ik mijn VRT-radiocollega Paul De Meulder in Rust- en Verzorgingstehuis De Meerminne in Mortsels. Het was benauwend. Hij had Parijs-Roubaix nog gezien, meende ik te begrijpen. Communicatie was frustrerend. Hij verhuisde van bed naar rolstoel, doorligwonden eisten een gedurige herschikking van kussens. Paul laveerde van ziekenhuis naar rusthuis, van sondevoeding naar slappe thee als hij weer kon slikken. Een agressieve vorm van parkinson had hem in negen maanden tijd uitgeput. Hij kampte al vijftien jaar met de ziekte, maar kon ze manhaftig verbergen, ook toen hij woordvoerder en pr-manager van de VRT was geworden. Op 25 april sliep hij zacht in.

De Meulder was een kraan. In de jaren zeventig van vorige eeuw was hij nog op Radio 1 te beluisteren, meestal in de popverslaggeving onder Jan Schoukens en als invaller voor Paul De Wijngaert in *Tot uw Dienst*, de facto de opvolger van het *Soldatenhalfuurtje*. In 1980 schakelde hij over naar Radio 2, Omroep Antwerpen, als regisseur-omroeper. Daar ontpopte hij zich met samensteller Etienne Smet tot de drijvende kracht van de muziekcommentaar in *Radio Rijswijk* op zaterdagmiddag. Zeven jaar lang zou hij ook de nachtinformatie bezorgen in *Van Twaalf tot Twee*. En hij deed *Goed op Vrijdag*. Hij werkte samen met coryfeeën als Lutgart Symoens, Jos Baudewijn, Willy Delabastita, Willem Houbrechts, Walter Grootaers, Wiet Van Broeckhoven, Herwig Leus en Rik Moens. Enkele jaren leidde hij Radio 2 Antwerpen, om in 1998 te switchen naar de communicatie van de VRT.

Paul De Meulder was ook gebeten door de culturele verslaggeving. Hij was een vaste waarde op Jazz Middelheim en versloeg voor Radio 2 in 1985 het Eurovisiesongfestival in Göteborg. Niet dat het hielp. Linda Lepomme werd met *Laat me nu gaan* allerlaatste. In zijn nevenactiviteiten trok Paul die lijn door: hij sprak jingles in, had een eigen discobar, hield van musicals en van amateurtoneel.

Kort na zijn pensioen in 2012 ging het niet meer. Al liet de microbe hem niet los en getuigde hij op Radio Parkies over de beheersing van zijn ziekte met een pijnstillende Duodopapomp (waar hij negen maanden had moeten op wachten). Maar altijd bleef hij trouw aan zijn radioroeping. "Omroepen is als toneelspelen", vertrouwde hij in 1989 toe aan *Story*. "Een acteur speelt ook niet voor één bepaalde toeschouwer, maar voor de massa die in de verduisterde zaal zit." (LDV)

Kort na zijn pensioen in 2012 ging het niet meer. Al liet de microbe hem niet los en getuigde hij op Radio Parkies over de beheersing van zijn ziekte met een pijnstillende Duodopapomp (waar hij negen maanden had moeten op wachten). Maar altijd bleef hij trouw aan zijn radioroeping. "Omroepen is als toneelspelen", vertrouwde hij in 1989 toe aan *Story*. "Een acteur speelt ook niet voor één bepaalde toeschouwer, maar voor de massa die in de verduisterde zaal zit." (LDV)

Frans Vossen (1942-2016)
Bezielde oud-koloniaal met oog voor de kleine man

Frans Vossen leed aan Korsakov. Geheugenverlies, hersenbeschadiging. Kan er iets meer de waardigheid van een journalist aantasten? Frans was een bezielde en keurig heerschap, gebeten door de microbe iedereen in den vreemde over dit vreemde land van ons te informeren. Zoals de meeste oud-kolonialen had ook hij jaren lesgegeven in Congo. *Dé Congo*. Het schiep een band toen ik in 1987 bij de Wereldomroep begon. Onder ons noemden wij onszelf de Coco's.

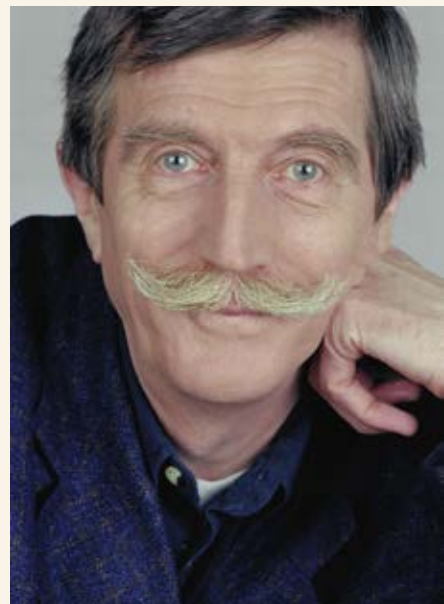
Frans had méér meegebracht uit de Congo: zijn vrouw, Gertrude. En hij sprak vloeiend Lingala. Hij kreeg drie zonen en onderhield een kunstig gesteven Britse snor die elke majoor in het leger groen deed uitslaan van afgunst. Frans Vossen was Limburger (uit Val-Meer), en dus een Wereldburger. Hij koesterde zijn Wereldomroep uit liefde en uit engagement. Uit liefde verhuisde hij naar een flat recht tegenover het VRT-gebouw.

Hij had ook oog voor de kleine man. De ervaringen van zijn vrouw herinnerden hem aan de ongelijke strijd die de arme zwarte tegen de corrupte machten in Afrika moest voeren. En hij toonde zich bekommerd om de laatste ontwikkelingswerkers die nog naar Congo vertrokken. Dat engagement verwerkte hij in zijn overzichtsprogramma *North South*. Over de internationale groeipijnen van het zwarte continent had hij het in *International Report*.

Frans was hoofs en volstrekt immuun voor elk machtsgedrag. Zijn Engelse collega uit Oostende, Colin Clapson, getuigde: "Frans was een radiotalent dat zonder tekst het verhaal kon brengen, maar radio op zich fascineerde hem ook. Hij werd op handen gedragen door de internationale radioamateurs, de zogenoemde DX-ers. QSL-kaarten, SINPO-ratings en zonnevlekken. Frans begreep er alles van en zijn programma *Radio World* was een van de meeste geliefde kortegolfprogramma's ter wereld. Daar hoorde je tips over obscure uitzendingen in het Mandarijns op 7,935 kHz in de god-weet-welke meterband, waarvoor je wel om 4 uur 's morgens moest opstaan. Frans was te goed." (LDV)

Paul De Meulder (foto Geert Van Hoeymissen)

Frans Vossen
 (foto Lies Willaert)

Laurens De Keyzer (1947-2016) Afscheid van een woordkunstenaar

Op 13 april is in Gent voormalig journalist van *De Gentenaar* en *De Standaard* Laurens De Keyzer overleden. Hij werd 68 jaar en leed aan kanker. Enkele weken eerder was zijn vrouw overleden. Gentenaar. Woordkunstenaar. Wit konijn. Helft van duo met fotograaf Michiel Hendryckx. Journalist en auteur. Zo zou het kunnen klinken in de finale van *De Slimste Mens ter Wereld*, als Laurens De Keyzer in trefwoorden moet worden weergegeven.

“Dat ik nog lang zou mogen leven”, was zijn wens toen hij in 1986 zelf eens werd geïnterviewd. Maar hij is niet ouder geworden dan zijn vader Berten, die ook journalist was bij *De Gentenaar*. Van zijn vader had hij het talent geërfd om niet alleen met het toetsenbord, maar ook met een muzieklavier goed overweg te kunnen. Sterker nog, Laurens was van opleiding musicoloog. Zijn journalistieke carrière is hij dan ook gestart als recensent van klassieke muziek, bij *Gazet van Antwerpen*.

In 1975 stapte hij over naar *De Gentenaar*, 13 jaar later naar de nationale pagina's van *Het Nieuwsblad*. In 1992 haalde René De Bok, die de stylist in De Keyzer had herkend, hem naar het *Standaard Magazine*.

De Keyzer was een van de eersten die in de Vlaamse dagbladwereld uitpakte met paginagrote verhalen. Vaak interviews, waarin

de gewone mens centraal stond. Maar hij was ook kind aan huis in de Vlaamse culturele wereld. Goed bevriend met museumdirecteur Jan Hoet, bijvoorbeeld. Hij had enige tijd een satirische rubriek, 'Het Wit Konijn', en tekende later voor de gesmaakte column 'De kleren van De Keyzer'.

Voorts is hij de auteur van ruim twintig boeken met heel uiteenlopende onderwerpen, gaande van Jan Hoet, over Gent, kunstenaar Karel Dierickx, Maria-oorden in Vlaanderen, tot het bekende 'Het penseel van de liefde', dat hij samen met uroloog Bo Coolsaet schreef. Tussen 2003 en 2006 publiceerde hij ook enkele 'kleine atlasen' over locaties die hem na aan het hart lagen: 'Kleine atlas van de stilte', 'Kleine atlas van de liefde', 'Kleine atlas van de troost' en 'Kleine atlas van het genot'. (ID)

Laurens De Keyzer (foto Michiel Hendryckx)

Peter Baert (1963-2016) No more Beardsley...

Peter Beardsley. Zo noemden we hem vroeger bij VTM, naar de kleine en uiterst energieke Engelse aanvaller die begin jaren negentig bij Liverpool, Everton en Newcastle speelde. De naam bekte zo lekker en het was de tijd dat we bij VTM met het onvolprezen *Hattrick* het eerste wekelijkse programma over Engels voetbal uitzonden. Onze *Match of the Day*, maar dan twee dagen later. Engels werd op maandag de voertaal op de redactie. Ondergetekende werd Steven Garlic, Peter werd Peter Beardsley.

Verder dan de naam ging de gelijkenis niet. Al kon de ranke en slanke Baert best wel een stukje voetballen, en was hij één van de opkomende BV's in het VTM-elftal dat in de beginjaren wekelijks overal in Vlaanderen de boer op ging om voor een bijwijlen hysterische massa benefietwedstrijden te spelen. Peter voegde zich in januari 1989 bij de kleine sportredactie van VTM. Een maand later, op het openingsgala, stonden we als een verzameling koorknappen mee op het grote podium van het Oostendse Casino Kursaal te blinken aan de zijde van Tom Jones en Jane Seymour.

Peter Baert

Maar van enige nervositeit was er bij Peter geen spoor. Met een mix van naturel en nuchtere zakelijkheid, die wel meer mensen uit de buurt van Izegem kenmerkt, deed hij zijn ding. En dat zou hij heel zijn carrière doen. Zowel voor de camera als achter de microfoon. Autosport was al zijn passie en werd dat nog meer in de komende kwarteeuw. Met evenveel kennis van zaken als geestdrift – en dat was in beide gevallen erg veel – becomingarierde en analyseerde hij bijna alles wat met ronkende motoren van doen had. *Pitstop* en later *Pitstop TV* werd een merk. Zijn merk en zijn leven. Een leven waarin hij niet van tegenslag gespaard bleef. En zo werd zijn job als autosportcommentator een uitlaatklep. Ook toen hij zelf een jaar geleden met een op het eerste gezicht onschuldige aandoening te maken kreeg. Tot hij enkele weken geleden bij Playsports plots zijn commentaar bij de Formule E moest staken. De woekerende tumor had het commando van hem overgenomen en stuurde Peter Baert, die tot dan telkens een foutloos parcours had afgelegd, voor eeuwig de verkeerde richting uit. Een doodlopende straat in. Rust in vrede Peter, RIP Mister Beardsley.

Tot later. Hopelijk. Ergens daarboven...

Stefan Van Look

Advies over een vraag van Unia (Interfederaal Gelijkekansencentrum) met betrekking tot een cartoon in *Het Belang van Limburg*

Met een brief van 11 september en een mail van 28 september 2015 vragen de heer Patrick Charlier en de heer Kwinten Van de Veire, respectievelijk directeur en medewerker van het Interfederaal Gelijkekansencentrum, thans Unia, om een cartoon in *Het Belang van Limburg* en *HBVL.be* te toetsen aan de regels van de journalistieke beroepsethiek. De cartoon is gepubliceerd op 1 september 2015.

Vooraleer een advies te formuleren heeft de Raad voor de Journalistiek het standpunt gevraagd van *Het Belang van Limburg* en *HBVL.be*. Redactiemanager Toon Van den Meijdenberg van Mediahuis heeft dat standpunt bezorgd in twee brieven van 14 oktober en 23 november 2015. (...)

DE FEITEN

De cartoon met als bovenschrijft *Eerste schooldag in Molenbeek* toont een kind dat 'Allahu Akbar' roept en zijn knuffelbeer onthoofd, samen met drie andere kinderen die wenen en om hun moeder roepen.

VRAAG VAN UNIA – INTERFEDERAAL GELIJKEKANSENCEENTRUM

Unia, dat onder meer bevoegd is voor het bestrijden van discriminatie, uitsluiting en racisme op basis van wettelijke criteria, heeft vijf meldingen ontvangen over de cartoon. Het centrum heeft de meldingen onderzocht en is van mening dat de cartoon geen inbreuk inhoudt op de wetgeving inzake discriminatie en racisme.

Unia vindt wel dat de cartoon provokeert en het racistische klimaat voedt, en dat hij een stereotypering van moslims als terroristen vertaalt naar een kleuterklas in Molenbeek. Het vraagt daarom aan de Raad voor de Journalistiek om de cartoon te toetsen aan de journalistieke beroepsethiek.

STANDPUNT VAN HET BELANG VAN LIMBURG EN HBVL.BE

Het Belang van Limburg noemt een toetsing door de Raad voor de Journalistiek overbodig. De krant heeft zich publiekelijk verontschuldigd voor de cartoon en duidelijk gemaakt dat ze hem niet onderschrijft. Hij had niet gepubliceerd mogen worden, maar door een technische fout is dat toch gebeurd.

Dat houdt volgens de krant echter geen waardeoordeel in over de cartoon als dusdanig. Het betekent alleen dat hij niet in de eigen krant en op de eigen website had mogen verschijnen. Maar dat is volgens de krant niet relevant voor de Raad voor de Journalistiek. Die moet zich enkel uitspreken over de cartoon op zich.

Verder noemt de krant een mogelijke uitspraak door de Raad voor de Journalistiek over de inhoud van cartoons een gevaarlijk pad. De vrijheid van meningsuiting staat voorop en cartoons moeten mogelijk zijn, ook al zijn ze scherp. Strikte regels zouden neerkomen op preventieve censuur, wat grondwettelijk verboden is. De krant verwijst naar het standpunt dat de Raad innam naar aanleiding van de aanslag op de redactie van *Charlie Hebdo*.

Ten slotte had de cartoonist volgens de krant niet de bedoeling om laster te verspreiden of aan te zetten tot haat, maar speelde hij in op de actualiteit, met name het feit dat veel jongeren zich aange trokken voelen door IS. De eerste schooldag was een aanleiding om dat feit spottend te onderlijnen.

ADVIES VAN DE RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Het is niet de opdracht van de Raad voor de Journalistiek om zich uit te spreken over de goede smaak, of over de opportuniteit of kwaliteit van de cartoon, en evenmin over de vraag of de cartoon past binnen de redactionele lijn van *Het Belang van Limburg* of *HBVL.be*.

De Raad toetst de cartoon wel aan zijn beroepsethische code en aan het standpunt dat de Raad op 8 januari 2015 innam naar aanleiding van de aanslag op de redactie van *Charlie Hebdo*.

Artikel 7 van de code waarborgt de journalist een maximale vrijheid van informatie, commentaar en kritiek, die met verantwoordelijkheid wordt uitgeoefend. Artikel 8 voegt daaraan toe dat hij als auteur van een opiniebijdrage, een column of cartoon een grotere mate van vrijheid geniet om zijn mening te geven en om conclusies te trekken uit de feiten dan in zijn feitelijke berichtgeving.

In zijn standpunt over de aanslag op de redactie van *Charlie Hebdo* noemt de Raad de botsing van meningen een wezenskenmerk van de persvrijheid, de vrijheid van meningsuiting en de democratie. Dat geldt ook voor meningen die kwetsen, choqueren of veront-rusten, of voor overdrijving en provocatie. Cartoonisten hebben het recht om van die vrijheid gebruik te maken om feiten, tendensen of meningen op de korrel te nemen of ermee te spotten, zegt de Raad. Dat is iets anders dan laster verspreiden of aanzetten tot haat.

In de huidige zaak stelt de Raad vast dat de cartoon verwijst naar een context over radicalisering die ook in september 2015 actueel en bekend was. Hij vergroot die uit op een manier die kan kwetsen, choqueren of veront-rusten. Maar dat is eigen aan cartoons en satire, die per definitie dingen simplificeren, uitvergroten en overdrijven.

De Raad begrijpt dat voor sommigen de cartoon stigmatiserend kan overkomen, wat opnieuw te maken heeft met de simplificering en overdrijving eigen aan cartoons. Maar de Raad is van oordeel dat de cartoonist niet oproept tot haat of aanzet tot discriminatie of racisme. Er is ook geen sprake van veelvuldige herhaling waarbij de cartoonist systematisch dezelfde groep zou viseren.

Na afweging van hoger genoemde elementen en artikels uit de code ziet de Raad geen schending van de beroepsethiek en geen redenen die een beperking van de vrijheid van meningsuiting van de cartoonist of de krant zouden kunnen rechtvaardigen.

Brussel, 14 april 2016

Onder embargo

Nieuws van de CIM: de totale **dagbladverkoop** in het land is het voorbije jaar licht gekrompen, met 0,7 procent. Het goede nieuws is dat de betaalde verspreiding van digitale kranten blijft stijgen, deze keer met nagenoeg 7 procent. Maar die winst compenseert dus niet het papieren verlies.

De **digitale krantenverkoop** overschreed het voorbije jaar voor het eerst de kaap van 100.000. In het totaal is nu 8,4 procent van de verkochte kranten een digitaal exemplaar. Ook de gratis trafiek op digitale kranten steeg, zij het met slechts 0,6 procent.

Twee Vlaamse kranten tekenden hogere verkoopcijfers op dan een jaar geleden: *De Morgen* (+ 2,2%) en *De Tijd* (+ 2,1%). De andere titels gingen licht achteruit, van *Het Belang van Limburg* (met 0,7%) tot *Gazet van Antwerpen* (met 2,9%).

De krimpende dagbladverkoop in Vlaanderen doet zich niet voelen in de omzet- en winstcijfers van **De Persgroep**. Die stegen in 2015 met om en bij 50 procent, de omzet tot ruim 1,3 miljard euro en de nettowinst tot nagenoeg 110 miljoen. Die boom is hoofdzakelijk een gevolg van de overname van de Deense Berlingske-groep, de Nederlandse Wegener-kranten en vier Sanoma-magazines.

Christian Van Thillo, eigenaar en ceo van De Persgroep, in *De Tijd*: "Het is geen doel op zich om groot te zijn, maar het kan wel een middel zijn om dingen te bereiken. In elk geval is De Persgroep nu groot genoeg om de digitale transformatie te financieren."

Van Thillo zegt ook nog veel meer te willen inzetten op **big data**. "Nog te veel mensen bezoeken onze sites zonder te vertellen wie ze zijn. Als we dat wel weten, kunnen we hen een betere ervaring bieden met gerichte content en advertenties. En daar zijn we heel hard mee bezig."

Bart Timperman, tot voor kort hoofdredacteur van RTV, is sinds april aan de slag bij de VRT.

Ine Renson en **Jasper D'hoore** hebben de prestigieuze Citi Journalistic Excellence Award gekregen voor een artikelenreeks over de Belgische rusthuizen in *De Tijd*. Pech voor de krant: Ine vertrekt en gaat werken voor *De Standaard*.

En **Stijn De Smet** is niet langer in loondienst bij *Headline*. Hij freelant nu voor VTM-nieuws, *Headline* en *Mediasense*.

Sue Somers is intussen niet langer in dienst bij *Humo*. Ook zij is nu actief als freelancejournalist.

Marc Peirs, bekend als VRT-radioverslaggever, heeft zich op het schrijven van thrillers gestort. *Het kwalijke geheugen*, heet zijn eersteling, en een hoofdrol is daarin weggelegd voor de Gentse politiecommissaris Victor Vansina. Die heeft dan wel een vriendin die journaliste is, toch botert het niet echt tussen politie en pers.

Overigens kregen redacties begin mei een wel vreemde vraag in de mailbox van **Wouter Bruyns**, politiewoordvoerder in Antwerpen. Hij is op zoek naar foto's en filmbeelden van de zware geweldsincidenten die uitbraken nadat Antwerp FC de promotie naar eerste voetbalklasse door de neus zag geboord.

"We vragen de redacties te kijken of ze in de mogelijkheid zijn om beelden ter beschikking te stellen van de onderzoekers. Het is logisch dat we dit eerst via onze eigen kanalen doen. Beter dan via de gerechtelijke weg." Beter dan via de gerechtelijke weg? Hallo Wouter?

De **Raad van Europa** (www.coe.int) heeft een reeks aanbevelingen voor de betere bescherming van journalisten geformuleerd. De 47 lidstaten, waaronder België, worden aangemoedigd om die aanbevelingen zoveel mogelijk in nationale wetgeving of praktijken om te zetten.

De Raad van Europa vraagt zijn lidstaten om misdaden tegen journalisten snel, professioneel en correct te vervolgen. Ook preventieve maatregelen, zoals politiebescherming, zijn soms nodig. Een andere mogelijkheid is de oprichting van een **hotline**, waarop journalisten terecht kunnen wanneer ze in nood verkeren.

"Hoeveel kun je afslanken vooraleer je je eigen doodvonnis tekent?" Dat vraagt het **Sanoma-personeel** in een open brief, naar aanleiding van de zoveelste besparingsronde bij het mediabedrijf. De directie verklaarde onlangs opnieuw 65 banen te willen schrappen.

Er wordt nu wel meer met **freelancers** gewerkt, staat verder in de open brief. "Maar dat zijn vaak jonge mensen die – omdat ze voor meerdere bladen en zelfs meerdere media werken – niet dezelfde vertrouwdheid en affiniteit hebben met het blad als vaste medewerkers. Bovendien werken zij vaak aan dumpingprijzen en krijgen ze met strakke deadlines te maken."

Op 3 mei, Werelddag van de persvrijheid, organiseerden de Brusselse universiteiten VUB en ULB voor de tweede keer **Difference Day** in *Bazar*. Het evenement zoomde in op diverse tendensen die journalistiek vandaag bemoeilijken: radicalisering, censuur en zelfcensuur, de zoektocht naar nieuwe businessmodellen.

Tijdens de jongste editie kwam, weinig verbazend, Turkije meermaals aan bod. Maar ook elders doen overheden aan censuur, of gaan meer en meer uitgevers en journalisten over tot zelfcensuur. Daarom lanceert Index on Censorship, in samenwerking met de EFJ (Europese Federatie van Journalisten), het interactieve platform **Mapping Media Freedom**: een veilige online meldingstool, die bedreigingen en schendingen van de persvrijheid bundelt.

Tijdens een debat werd nog duidelijk dat ook de mainstreammedia ethiek niet uit het oog mogen verliezen. Hoe manipulatief beelden bijvoorbeeld kunnen zijn, illustreerde fotograaf **Jimmy Kets** met enkele prachtfoto's van de #Brusselslockdown in 2015.

Volgens berekeningen van de Rijksdienst voor Pensioenen (RvP) is het **aanvullende pensioenstelsel** voor loontrekkende beroepsjournalisten steeds meer deficitair. Het aantal bijdrageplichtigen (de beroepsjournalisten zelf en hun werkgevers) blijft redelijk stabiel, maar het aantal pensioengerechtigde journalisten stijgt jaar na jaar. Voor 2015 is er een negatief saldo van 486.127 euro.

Alle opgebouwde rechten blijven gevrijwaard, maar de RvP dringt aan op een **oplossing** voor de toekomst. Die kan neerkomen op een afschaffing van het stelsel, een verhoging van de bijdragen (nu 2% brutoloon ten laste van de werkgever en 1% ten laste van de journalist) of/en een vermindering van het pensioensupplement (dat nu 1/3 van het gewone pensioen belooft per gewerkt jaar).

Sinds 25 april kunnen **drones** legaal de lucht in. De wetgeving is vrij strikt, en bepaalt allerlei voorwaarden op technisch vlak, wat opleiding betreft en met betrekking tot het exacte gebruik. Alle info op de website van de FOD Mobiliteit.

Drones bieden ook journalisten nieuwe mogelijkheden. Voor hen gelden, naast de nieuwe wetgeving, ook de klassieke wettelijke en deontologische regels in verband met **respect voor de privacy**.

Op de valreep krijgen we nog het bericht dat verzekeraar **AIG** onze groepsverzekering voor beroepsaansprakelijkheid en rechtsbijstand opzegt per 31 augustus. De polis liet journalisten toe om zich voor een jaarpremie van 109,25 euro ruim in te dekken voor gerechtelijke procedures en schadeclaims. De VVJ / AVBB gaat nu op zoek naar alternatieven.

Journalistenloket.be

JOURNALISTIEKE INFO & EERSTELIJNSADVIES VOOR IEDEREEN

Waar en hoe vind je werk?

Waarop moet je letten als beginnend journalist?

Hoeveel verdien je in de journalistiek?

Hoe word je beroepsjournalist?

Hoe zit het met vergoedigen en auteursrechten?

Hoe ver reikt de persvrijheid, en welke zijn de beperkingen?

Welke deontologische regels moeten worden nageleefd?

Meer weten? Een adres:

JOURNALISTENLOKET.BE

